

SFS 2004:1196

Utkom från trycket
den 15 december 2004

Lag om program för energieffektivisering;

utfärdad den 2 december 2004.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² följande.

Lagens ändamål

1 § Lagens ändamål är att främja en effektiv användning av energi. I detta syfte innehåller lagen bestämmelser som ger energiintensiva företag en möjlighet att delta i femåriga program för energieffektivisering i utbyte mot en befrielse från energiskatten på elektrisk kraft i enlighet med bestämmelser i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Definitioner

2 § I denna lag avses med

företag: ett företag i sin helhet eller en del av ett företag som kan driva sin verksamhet självständigt och med egna medel,

energiledningssystem: ett standardiserat system för att styra ett företags verksamhet och organisation, vilket syftar till en effektiv energianvändning,

effektiviserande åtgärd: en åtgärd som medför en minskad användning av elektrisk kraft i annan industriell tillverkningsprocess än sådan som avses i 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på energi, och

elkrävande utrustning: en utrustning vars elanvändning beräknas överstiga 30 megawattimmar per år.

Ansökan om godkännande för att delta i ett program för energieffektivisering

3 § Ett företag som deltar i ett program för energieffektivisering skall vara godkänt av tillsynsmyndigheten. Ett godkännande skall meddelas på ansökan av företaget, om det

1. bedriver industriell verksamhet,
2. använder elektrisk kraft i tillverkningsprocessen,

¹ Prop. 2003/04:170, bet. 2004/05:NU7, rskr. 2004/05:90.

² Se Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 21.7.1998, s. 37, Celex 31998L0034), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18, Celex 31998L0048).

3. uppfyller något av kraven på energiintensitet i 4 §, och

4. kan förväntas genomföra vad som följer av 5–14 §§.

Ett godkännande skall gälla från det månadsskifte som följer efter den dag då en ansökan kommit in till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får i särskilda fall bestämma att ett godkännande skall gälla från ett senare månadsskifte. En femårig programperiod börjar löpa från den dag då ett godkännande har börjat att gälla.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur en ansökan om godkännande skall vara utformad och vilka uppgifter den skall innehålla.

4 § Ett företag skall vid tillämpningen av denna lag anses energiintensivt om

1. inköpskostnaderna för energiprodukter och el uppgått till minst 3 procent av företagets produktionsvärde under basåret, eller

2. energi-, koldioxid- och svavelskatterna på de energiprodukter och den el som förbrukats av företaget under basåret uppgått till minst 0,5 procent av företagets förädlingsvärde under samma period.

Vid beräkningen av inköpskostnaderna samt förbrukningen av energiprodukter och el skall el, värme och energiprodukter som används för uppvärmning och i stationära motorer beaktas, liksom de energi-, koldioxid- och svavelskatter som tagits ut på sådana produkter. Sådana skatter skall beräknas på de energimängder som använts av företaget under basåret, men efter de skattenivåer som gäller när ansökan om godkännande görs.

Med basår enligt första stycket 1 och 2 avses det kalenderår som föregår en ansökan om godkännande enligt 3 §, eller ett annat kalenderår som väl avspeglar företagets industriella verksamhet.

Energiledningssystem

5 § Ett företag som deltar i ett program för energieffektivisering skall inom två år från det att ett godkännande enligt 3 § har börjat gälla

1. tillämpa ett standardiserat energiledningssystem som uppfyller de krav som följer av 6 § och låta ett ackrediterat certifieringsorgan certifiera systemet, och

2. fullgöra de särskilda skyldigheter som följer av 7–10 §§.

6 § Det standardiserade energiledningssystem som ett företag tillämpar skall dokumenteras och innehålla krav om att företaget

1. fastställer en energipolicy, som är relevant för verksamhetens art och omfattning, anger de övergripande riktlinjerna för företagets energianvändning och arbete med energiledningssystemet och innehåller ett åtagande om en fortlöpande effektivisering av företagets energianvändning,

2. fortlöpande kartlägger och analyserar företagets energianvändning och anger de energieffektiviserande åtgärder som skall vidtas,

3. fastställer energimål, som är förenliga med företagets energipolicy samt är mätbara och tidsbestämda,

4. upprättar en handlingsplan, som anger vilka åtgärder som krävs för att företagets energimål skall uppnås, vilka resurser som krävs för sådana åtgärder och när dessa åtgärder skall inledas och vara genomförda,

5. fastställer rutiner, som säkerställer att företaget
 - a) värderar den energianvändning som följer av projekteringar, ändringar och renoveringar av företags anläggningar, drift och underhåll av sådana anläggningar, inköp av energikrävande utrustning och råvaror till sådana anläggningar samt nya eller ändrade verksamheter, produkter eller tjänster,
 - b) regelbundet övervakar och mäter den energianvändning som har betydelse för att energimålen uppnås,
 - c) förebygger och korrigerar avvikelser från energiledningssystemet, samt
 - d) informerar och utbildar de anställda i den utsträckning som behövs för att energiledningssystemet skall fungera på ett tillförlitligt sätt, och
6. skapar en organisationsstruktur och tillhandahåller de resurser som krävs för att energiledningssystemet skall fungera på ett tillförlitligt sätt.

Särskilda skyldigheter utöver energiledningssystemet

7 § Utöver vad som följer av 6 § 2 skall företagen

1. beskriva energianvändningen i företags produktionsprocesser och hjälpsystem och hur dessa kan samverka i energieffektiviserande syfte,
2. göra en bedömning av hur företags energianvändning kan förändras på kort och lång sikt till följd av planerade eller förväntade ändringar i produktionsförhållandena, och
3. ange de eleffektiviserande åtgärder i företags tillverkningsprocess som skall vidtas.

8 § De eleffektiviserande åtgärder som företaget angett enligt 6 § 2 och 7 §, och som medför investeringar som beräknas vara återbetalda inom tre år, skall fastställas i en åtgärdsförteckning och tas upp i en sådan handlingsplan som avses i 6 § 4.

En eleffektiviserande åtgärd som medför en investering som beräknas vara återbetald först efter en längre tid än som anges i första stycket får också fastställas i en sådan åtgärdsförteckning, om det behövs för att uppfylla de krav som i 11 § andra stycket 3 ställs på eleffektiviserande åtgärder.

En kalkyl över kostnaderna för de investeringar som avses i första eller andra stycket skall göras utan ränteberäkning. Kalkylen skall baseras på den investeringskostnad som åtgärden medför, företags genomsnittliga elpris under det år då åtgärdsförteckningen fastställs och den minskade elanvändning som åtgärden förväntas medföra vid en oförändrad produktionsvolym.

9 § Utöver vad som följer av 6 § 5 a, skall företaget vid projekteringar, ändringar och renoveringar av företags anläggningar ange olika lösningar och bedöma hur de i energieffektiviserande syfte kan samverka med den befintliga anläggningen samt bedöma vilka livscykelkostnader de har.

En lösnings livscykelkostnad skall beräknas som summan av den investeringskostnad som lösningen medför och lösningens energikostnad under dess förväntade brukstid.

10 § Utöver vad som följer av 6 § 5 a, skall företaget vid inköp av en elkrävande utrustning välja den utrustning som är mest energieffektiv utifrån energiklassificering eller beräknad livscykelkostnad, om merkostnaden för

en sådan utrustning jämförd med en i andra avseenden likvärdig utrustning beräknas vara återbetald inom tre år.

En utrustnings livscykelkostnad skall beräknas som summan av den investeringskostnad som utrustningen medför och utrustningens elkostnad under dess förväntade brukstid, omräknade till nuvärdet. Ett sådant nuvärde får beräknas som rakt nuvärde eller med annuitet och med hänsyn till kalkylränta och prisförändringar.

En kalkyl över kostnaden för inköp som avses i första stycket skall göras utan ränteberäkning. Kalkylen skall baseras på den investeringskostnad som utrustningen medför, företagets genomsnittliga elpris under det år då inköpet görs och den minskade elanvändning som utrustningen förväntas medföra vid en oförändrad produktionsvolym.

Redovisning och tillsynsmyndighetens bedömning av företagens åtaganden

11 § När två år förflutit från det att ett godkännande enligt 3 § har börjat gälla, skall företaget inom tre månader till tillsynsmyndigheten ge in en redovisning av programperiodens första två år.

Tillsynsmyndigheten skall bedöma om företagets redovisning kan fastställas. Ett beslut om att fastställa redovisningen skall meddelas, om företaget

1. tillämpar ett standardiserat energiledningssystem och givit in ett certifieringsintyg från ett ackrediterat certifieringsorgan, som visar att energiledningssystemet uppfyller de krav som följer av 6 §,

2. genomfört och givit in en kartläggning och analys som uppfyller de krav som följer av 7 §,

3. givit in en åtgärdsförteckning som uppfyller de krav som följer av 8 § och de eleffektiviserande åtgärderna, sammantagna, kan förväntas medföra att en ökad eleffektivitet i slutet av programperioden som i stort sett motsvarar vad som skulle ha uppnåtts om en energiskatt i nivå med 0,5 euro per megawattimme hade tillämpats under hela programperioden, och

4. har infört rutiner för projekteringar, ändringar och renoveringar av företagets anläggningar samt för inköp av elkrävande utrustning till dessa anläggningar och givit in en dokumentation, som visar att rutinerna uppfyller de krav som följer av 9 och 10 §§.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur en redovisning skall vara utformad och vilka uppgifter den skall innehålla.

12 § Om en redovisning enligt 11 § inte har lämnats eller om tillsynsmyndigheten i annat fall inte kan fastställa en sådan redovisning, skall myndigheten återkalla det tidigare meddelade godkännandet enligt 3 § och besluta att företaget inte längre skall delta i programmet. Ett sådant beslut gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

13 § Om det finns synnerliga skäl får tillsynsmyndigheten, på ansökan av företaget, besluta att en eleffektiviserande åtgärd som omfattas av ett fastställelsebeslut enligt 11 § andra stycket 3 inte behöver genomföras under

programperioden, eller att en rutin som omfattas av ett fastställelsebeslut enligt 11 § andra stycket 4 inte behöver tillämpas i ett enskilt fall.

14 § När fem år förflutit från det att ett godkännande enligt 3 § har börjat gälla, skall företaget inom tre månader ge in en slutlig redovisning till tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten skall pröva om företaget uppnått en sådan ökad effektivitet som avses i 11 § andra stycket 3.

Vid tillämpningen av andra stycket skall sådana åtgärder anses genomförda som omfattas av ett beslut enligt 13 §.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur en slutredovisning skall vara utformad och vilka uppgifter den skall innehålla.

15 § Om en slutlig redovisning enligt 14 § inte har lämnats eller om den lämnade redovisningen är så bristfällig att den inte kan ligga till grund för en prövning enligt 14 § andra stycket, får tillsynsmyndigheten besluta att företaget inte har fullgjort sina åtaganden enligt programmet för energieffektivisering.

16 § Om ett företag vill delta i ett nytt program för energieffektivisering, som skall starta i direkt anslutning till den pågående programperioden, skall företaget ansöka om ett nytt godkännande enligt 3 § innan den pågående programperioden löpt ut. Ett nytt beslut om godkännande enligt 3 § skall gälla från den tidpunkt då den tidigare programperioden löpte ut.

Återkallelse av beslut om godkännande och redovisningar

17 § Om ett företag vill avbryta sitt deltagande i ett program för energieffektivisering eller om ett företag har ändrat sin verksamhet på ett sådant sätt att det inte längre uppfyller de krav som anges i 3 § första stycket, skall företaget anmäla detta till tillsynsmyndigheten.

Har tillsynsmyndigheten fått en sådan anmälan eller har myndigheten av någon annan anledning fått kännedom om att ett företag har ändrat sin verksamhet enligt vad som sägs i första stycket, skall myndigheten återkalla det tidigare godkännandet enligt 3 § och besluta att företaget inte längre skall delta i programmet. Ett sådant beslut gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

18 § Om ett företag lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter i en ansökan om godkännande enligt 3 § eller i en redovisning enligt 11 § och dessa uppgifter haft betydelse för företagets rätt att delta i ett program för energieffektivisering, skall tillsynsmyndigheten återkalla det tidigare godkännandet enligt 3 § och besluta att företaget inte längre skall delta i programmet.

Om ett företag lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter i en slutlig redovisning enligt 14 § och dessa uppgifter haft betydelse för tillsynsmyndighetens prövning av om företaget uppnått en sådan ökad effektivitet som avses i 11 § andra stycket 3, skall tillsynsmyndigheten återkalla det tidigare meddelade beslutet enligt 14 §.

Beslut enligt första och andra stycket gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Tillsyn

19 § Den myndighet som regeringen bestämmer skall utöva tillsyn enligt denna lag och enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

20 § Tillsynsmyndigheten får förelägga ett företag som deltar i ett program för energieffektivisering eller ett sådant företags elleverantör att tillhandahålla uppgifter eller handlingar eller att lämna upplysningar i den utsträckning det behövs för tillsynen.

21 § Om ett företag inte lämnar en redovisning enligt 11 eller 14 § i rätt tid, eller om den lämnade redovisningen är ofullständig, får tillsynsmyndigheten förelägga företaget att lämna en redovisning eller att göra de kompletteringar som behövs.

22 § Tillsynsmyndigheten skall på begäran få tillträde till företagets lokaler och områden som hör till sådana lokaler i den utsträckning det behövs för tillsynen. Denna rätt omfattar inte bostäder.

23 § Ett föreläggande enligt 20 eller 21 § eller en begäran enligt 22 § får förenas med vite.

Om det finns anledning anta att den som omfattas av tillsynen har begått brott, får denne inte föreläggas vid vite att medverka i utredning av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Elektronisk hantering

24 § En ansökan om godkännande enligt 3 §, en redovisning enligt 11 och 14 §§ samt en anmälan enligt 17 § och därtill hörande handlingar får överföras elektroniskt på det sätt som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten föreskriver.

Ansvar

25 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligt eller av oaksamhet lämnar en oriktig eller vilseledande uppgift i en ansökan om godkännande enligt 3 § eller i en redovisning enligt 11 §, om uppgiften haft betydelse för företagets rätt att delta i ett program för energieffektivisering.

I ringa fall döms inte till ansvar.

26 § Till ansvar enligt denna lag döms inte om gärningen är belagd med straff enligt brottsbalkens eller skattebrottslagens (1971:69) bestämmelser.

27 § Den som överträtt ett vitesföreläggande får inte dömas till ansvar enligt denna lag för den gärning som omfattas av föreläggandet.

28 § Beslut av tillsynsmyndigheten i följande fall får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut i frågor om godkännande enligt 3 §,
 2. beslut med anledning av en redovisning enligt 11 eller 14 §,
 3. återkallelser av godkännande enligt 12, 17 eller 18 §,
 4. undantag enligt 13 § beträffande en åtgärd eller en rutin,
 5. beslut enligt 15 § att ett företag inte har fullgjort sina åtaganden,
 6. förelägganden m.m. som har förenats med vite enligt 23 §.
- Andra beslut av tillsynsmyndigheten enligt denna lag får inte överklagas. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

2. Ett företag som inom tre månader från lagens ikraftträdande ansöker om godkännande enligt 3 § har rätt att få den femåriga programperioden att börja löpa den 1 juli 2004, om ansökningen leder till ett beslut om godkännande. Ett sådant beslut om godkännande skall anses gälla från och med den 1 juli 2004.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

MONA SAHLIN
(Näringsdepartementet)

